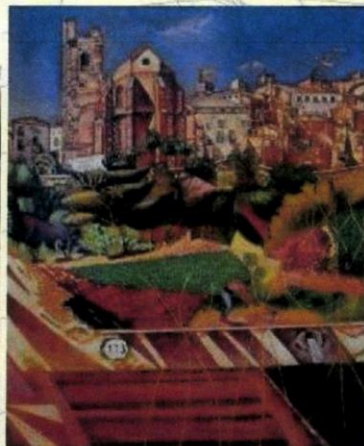

Aquesta comunicació o convocatòria és endarrerida, depassada o debolida. Us l'havíem triat i garbellat en la data que figura a peu de plana. Potser encara sigui del vostre interès. Si més no, us l'hem reservat com a record històric.

El 22 d'abril de 2006, la SCG es va adreçar al país del vent serè, allà on el Camp de Tarragona deixa la plana i esdevé muntanya. La vila de Mont-roig del Camp es troba a 6 km de la costa, en un emplaçament arreerat dels atacs piràtics i les malures que eren pròpies dels aiguamolls litorals. El contacte de la muntanya i el pla permeté aprofitar-hi les aigües acumulades a les serres i fertilitzar la plana al·luvial, fins el punt que el 68% de la superfície agrària utilitzada del terme mont-roigenc és regadiu. El poble vell se situa, allargassat, a l'estret esquenall que resta entre dos barrancs que davallen de la muntanya de la Roca, símbol per antonomàsia del municipi. El roig sanguini dels turmentats gresos triàsics del santuari ha donat nom al poble. El paisatge, no cal dir-ho, és plenament mediterrani: arreu: garrigues i bosc de pi blanc, ametllers, garrofers, oliveres, parets de pedra seca...

La presència periòdica de Joan Miró (Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983) a Mont-roig des de la seva joventut, va fer que el pintor s'impregnés d'aquest paisatge i el reinterpretés a la seva manera, principalment en l'obra realitzada entre 1916 i 1922. Aquest llegat pictòric ha permès establir un itinerari que uneix art i territori, i que es denomina 3MR (MiraR, MiRó, Mont-Roig). Durant tota la jornada vam comptar amb les autoritzades explicacions i la inestimable col·laboració d'un altre MR: Josep Miquel Martí Rom (martrom.nexica.net), president del Centre Miró de Mont-roig i cosautor, amb el nostre consoci Juan M. Garcia (també organitzador de la sortida), d'una important col·lecció de biografies orals de personalitats de la cultura catalana, publicades amb periodicitat anual d'ençà 1982 per l'Associació d'Enginyers Industrials de Catalunya. En el viatge d'anada amb l'autocar, per tal d'anar fent boca, vam veure un parell de curmetratges de Martí Rom sobre la figura de Joan Miró i el seu lligam amb Mont-roig: l'un basat en l'entrevista al pintor (*D'un roig encès: Miró i Mont-roig* 1979) i, l'altre, recollint el testimoni de gent del poble que el van tractar de prop (*Mont-roig: tornaveu mironià*, 2002), com ara el seu xofer o la protagonista de *Retrat d'una vaileta* (1919).

La realitat del terme de Mont-roig és dual: tradicional a l'interior i turística al litoral. Ambdós móns resten separats per la frontera de l'AP-7 i futura autovia de la N-340. El planejament municipal i també el nacional (pla director del sistema costaner) malden per canalitzar el creixement urbanístic cap a fórmules menys agressives en un dels termes amb més quilòmetres de costa lliure de construccions que hi ha a Catalunya.

A la fotografia de J. Burgueño apareixen la presidenta de la SCG, Ma. Dolores Garcia, prou coneguda amb la localitat, i Martí Rom, president del Centre Miró, als afores de la vila, en el punt 7 de l'itinerari 3MR, tot comentant el quadre *Poble i església de Mont-roig* (1919).

La nostra visita es va decantar per aprofundir en els valors culturals del paisatge tradicional. Amb tot, el recorregut s'inicià al veí nucli de l'Hospitalet de l'Infant i al sector sud del terme de Mont-roig, amb la vella macrourbànització de Miami Platja (4.367 hab. el 2005, 55% de la població del terme). Miami i l'Hospitalet configuren un continu urbà de 8.700 habitants. Miami possiblement és la única entitat de població que compleix els requisits que marca la llei municipal catalana per a autotitzar una nova segregació (d'acord amb la població i distància al nucli capital); aquest no és el cas, emperò, de l'Hospitalet, perquè el seu poble matriu, Vandellòs, resta molt lluny dels 2.000 habitants requerits.

El primer objectiu de la sortida fou la descoberta d'un element paisatgístic tradicional: les barraques de pedra seca. Aquestes sòlides construccions calcàries són testimoni d'un paisatge agrari de vinya totalment desaparegut després de la fil·loxera (1896). Darrerament han estat inventariades (en nombre superior al centenar en tot el terme) i revaloritzades com a patrimoni cultural, mitjançant l'elaboració d'un itinerari que permet conèixer algunes de les barraques més originals i notables, situades al sector potser més oblidat del terme: l'excarreda partida de les Planes, al sud-oest de la vila. Martí Rom ens explicà la funcionalitat de les barraques, la varietat de tècniques constructives, la típica orientació sud i els diversos elements d'habitació interior (*coccons* o cavitats frescals per l'aigua, armaris, menjadores...). La circumstància d'estar tallada per obres la carretera de Mont-roig a Pratedip va limitar la nostra visita a només dues barraques, però ambdues ben singulars i emblemàtiques: la barraca de les Atzavares i la monumental dita del Jaume de la Cota, esglaonada en tres pisos.

Vam dedicar la resta de la jornada a resseguir diversos punts de la ruta mironiana. En primer lloc l'autocar ens dugué al santuari de la Mare de Déu de la Roca (294 m), excel·lent mirador del Baix Camp; senyal destacat per als mariners, lloc de geologia impactant (gresos vermells del Triàsic inferior o Buntsandstein, sovint clivellats de *taffoni*), font d'inspiració artística... sens dubte és un indret màgic. El conjunt resta presidit per l'emblanquinada capella de Sant Ramon, emplaçada sobre un desplomat increïble. Tot seguit l'autocar ens dugué a la banda Est del poble, al pont de la carretera vella de Reus, sobre el barranc de l'horta. Havent dinat a les proximitats del mas Miró, ens vam atansar al mas d'en Romeu, motiu d'inspiració de *Hort amb ase* i *La casa de la palmera* (1918). Posteriorment, i sempre amb el guiatge de Martí Rom, vam fer un recorregut per la vila vella (2.742 hab.), d'estructura closa o emmurallada, tot visitant l'església nova de Sant Miquel (iniciada el 1801 i finalitzada després de la darrera guerra). Com a colofó, vam visitar el Centre Miró ubicat a l'església vella, gòtica amb façana renaixentista, on s'exposen reproduccions de l'obra pictòrica de l'artista, tot remarcant el seu lligam d'inspiració amb Mont-roig (www.centremiro.com). A les suggestives explicacions del director del Centre s'afegí, en acabat, la salutació de l'alcalde de Mont-roig, Miquel Anguera.

De tornada a Barcelona amb l'autocar encara vam tenir ocasió de veure –gairebé en primícia– un vídeo de Martí Rom sobre les barraques de pedra seca, amb una idònia ambientació musical de *txalaparta*. Fou la cloenda a una sortida en què es va palesar el valor del paisatge i la potencialitat de dinamització social i turística en base al patrimoni històric, geogràfic i cultural, en tota la seva amplitud conceptual. La SCG agraeix vivament el fèrtil activisme dinamitzador exercit per Martí Rom a Mont-roig, el seu entusiasme i la seva plena disposició durant la nostra visita. [Jesús Burgueño]

